

Міністерство освіти і науки України
Рівненський державний гуманітарний університет
Кафедра загальної психології та психодіагностики
Кафедра вікової та педагогічної психології
Кафедра практичної психології та психотерапії

Памятка
до проходження навчальної (пропедевтичної) практики
здобувачів 2 курсу ОС «бакалавр»
зі спеціальності 053 «Психологія
за освітньо-професійними програмами «Психологія» та
«Практична психологія»

Рівне

Змістовий модуль № 1

Ознайомлення з роботою психологічної служби закладу освіти

1. Вивчити нормативні документи, які регламентують діяльність практичного психолога закладу освіти.

Форма звіту: Анотація нормативних документів. Зразки нормативних документів практичного психолога закладу освіти. Перелік вимог до оформлення психологічного кабінету

2. Ознайомитися з документацією, яку веде психолог закладу освіти.

3. Проаналізувати план роботи психологічної служби закладу освіти за такою структурою:

- тема, над якою працює заклад освіти;
- проблема, над якою працює психологічна служба (визначається психологом на основі проблемної теми закладу);
- мета служби (визначається на основі проблемної теми закладу в цілому і проблеми психологічної служби зокрема);
- завдання служби (поетапні кроки, які необхідно здійснити для реалізації наміченої мети);
- склад служби.

Основні розділи плану

1. Робота з учнями.
2. Робота з педагогічним колективом.
3. Робота з батьками.
4. Науково-методична, дослідно-пошукова робота
5. Організаційно-методична робота
6. Зв'язки з громадськістю.
7. Самоосвіта і підвищення кваліфікації
8. Додатки (схеми, графіки, таблиці і т.п.).

Форма звіту: Аналіз річного плану роботи психологічної служби школи. Анотація документів, які веде практичний психолог закладу освіти.

Змістовий модуль № 2

Психологічний аналіз занять та виховних заходів

Завдання:

1. Здійснити психологічний аналіз уроку (див. Додаток 1).
2. Здійснити психологічний аналіз позакласного виховного заходу (див. Додаток 2).

Форма звіту: матеріали психологічного аналізу уроку (1 урок); матеріали психологічного аналізу позакласного виховного заходу (1 захід).

Звітні матеріали навчальної психологічної практики:

- щоденник практики
- звіт про проходження навчальної (пропедевтичної) практики (див. Додаток 3);
- зразки нормативних документів практичного психолога закладу освіти;
- перелік вимог до оформлення психологічного кабінету;
- анотація річного плану роботи психолога та документації, яку веде практичний психолог закладу освіти;
- матеріали психологічного аналізу уроку (1 урок);
- матеріали психологічного аналізу виховного заходу (1 захід);

КРИТЕРІЙ ОЦІНЮВАННЯ РОБОТИ СТУДЕНТІВ-ПРАКТИКАНТІВ

На заключному етапі організації навчальної (пропедевтичної) практики проводиться підсумкова конференція, у ході якої узагальнюються індивідуальні враження, позитивний досвід студентів та аналізуються труднощі в роботі та перспективи оптимізації проведення навчальної (пропедевтичної) практики

Оцінюванню підлягають:

1. повнота та якість оформлення документації:
  - звіт про проходження практики - **0-20 балів**;
  - зразки нормативних документів практичного психолога закладу освіти - **0-5 балів**;
  - перелік вимог до оформлення психологічного кабінету - **0-5 балів**;
  - анотація річного плану роботи психолога - **0-15 балів**;
  - психологічний аналіз уроку - **0-15 балів**;
  - психологічний аналіз позакласного виховного заходу - **0-15 балів**
2. захист матеріалів практики – **-0-20 балів**.

При оцінці роботи студентів на практиці враховуються:

- самостійність та ініціативність в роботі;
- вміння налагоджуватися стосунки з колективом;

- вчасне оформлення матеріалів практики;
- вміння презентувати результати практики під час захисту.

РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЩО ПРИСВОЮЮТЬСЯ СТУДЕНТАМ-ПРАКТИКАНТАМ

Поточний контроль		Звіт про навчальну практику	Захист - звіту	Разом
Зм1	Зм2			
30	30	20	20	100

Форма контролю – залік

Оцінювання здійснюється відповідно до шкали оцінювання РДГУ:

90 - 100 балів - відмінно (A);

80 - 89 балів – добре (B)

70 - 79 балів – добре (C);

60 - 69 балів – задовільно (D)

50-59 балів – задовільно (E);

31-49 балів – незадовільно з можливістю повторного складання (FX);

1-30 балів – незадовільно з обов'язковим повторним курсом (F).

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Аврамченко Н. В. Практична спрямованість здобувачів-психологів під час проходження практики: Метод. рек. Київ: НПУ ім. М. Драгоманова, 2007.
2. Документація психолога / Упорядник Т. Гончаренко. Київ: Ред. загально педагогічних газет, 2003. 120 с.
3. Мостова К. К. Підготовка здобувачів вищої освіти до практичної діяльності: Метод. рек. для викладачів. Львів, 2008.
4. Основи практичної психології: Підручник / В. Панок, Т. Титаренко, Н. Чепелева та ін. Київ.: Либідь, 2003. 536 с.
5. Поліщук С.А. Психологічні практики в системі підготовки практичних психологів: навчально-методичний посібник Суми: Університетська книга, 2012.

ПЛАН ПСИХОЛОГІЧНОГО АНАЛІЗУ УРОКУ¹**1. Психологічна мета уроку**

- місце та значення даного уроку в перспективному плані розвитку учнів, формулювання мети;
- яким чином в цільовій настанові уроку враховано загальну мету перспективного плану, психологічні завдання вивчення розділу та теми, характер нового матеріалу та попередні досягнення учнів;
- яким чином стиль проведення уроку, методичні прийоми, використовувані на уроці, засоби психолого-педагогічного впливу відповідають поставленій психологічній меті.

2. Стиль уроку

а) чи відповідають зміст та структура уроку принципам розвивального навчання:

- співвідношення навантаження на пам'ять та мислення учнів;
  - співвідношення відтворюючої та творчої діяльності учнів;
  - співвідношення засвоєння знань у готовому вигляді (зі слів вчителя, підручника тощо) та самостійного пошуку;
  - які елементи проблемно-евристичного навчання виконуються вчителем, які – учнями (хто ставить проблему, хто її формулює, хто пропонує способи її вирішення);
  - співвідношення контролю, аналізу та оцінки, здійснюваних вчителем, та взаємної критичної оцінки, самоконтролю і самоаналізу, здійснюваних учнями;
  - співвідношення позитивного спонукання учнів до діяльності (коментарі, що викликають позитивні почуття у зв'язку з виконаною роботою, установки, що стимулюють зацікавленість учнів, їх вольові зусилля щодо подолання труднощів) та примусу (нагадування про оцінку, різкі зауваження, нотації);
  - педагогічний такт вчителя
  - соціально-психологічний клімат на уроці (вміння підтримати атмосферу радісного, щирого спілкування в класі, діловий контакт);
- б) особливості самоорганізації вчителя
- підготовка до уроку (ступінь оволодіння змістом та структурними компонентами уроку, ступінь усвідомлення психологічної мети та внутрішньої готовності до її здійснення);

---

¹ Овчарова Р.В. Довідкова книга шкільного психолога. – Москва: Просвітництво: Навч. літ., 1996. 350 с. (рос. мовою)

- робочий настрій на початку уроку та в процесі його проведення (зібраність, налаштованість на тему та психологічну мету уроку, енергійність, наполегливість у досягненні поставленої мети, оптимістичний підхід до всього, що відбувається на уроці, педагогічна винахідливість).

3. Організація пізнавальної діяльності учнів

а) чи були створені умови для продуктивної роботи мислення та уяви учнів:

- як досягалась осмисленість, цілісність сприйняття учнями матеріалу, що вивчається;

- які використовувались установки та в якій формі (переконання, навіювання);

- як досягались зосередженість та стійкість уваги учнів;

- які використовувались форми роботи для актуалізації в пам'яті учнів раніше засвоєних знань, необхідних для розуміння нового матеріалу (індивідуальне опитування, співбесіда з класом, вправи для повторення)

б) організація діяльності мислення та уяви учнів в процесі формування нових знань та умінь:

- на якому рівні формувались знання учнів (конкретно-чуттєвих уявлень, понять, узагальнюючих образів, „відкриттів”, виведення формул тощо);

- які психологічні закономірності враховувались при формуванні уявлень, понять, узагальнюючих образів, понять, рівнів розуміння, створенні нових образів;

- якими прийомами стимулювалась активність, самостійність мислення учнів (система питань, створення проблемних ситуацій, проблемно-евристичні задачі, задачі з недостатніми та надлишковими даними, пошукова, дослідницька робота на уроці тощо);

- який рівень досягнутого розуміння нового матеріалу (описове розуміння, пояснювальне, узагальнююче, оціночне, проблемне);

- як вчитель керував формуванням переконань та ідеалів;

- які види творчих робіт використовувались на уроці та як вчитель керував творчою увагою учнів (пояснення цілей роботи, умов її виконання, навчання відбору та систематизації матеріалу, а також обробці результатів та оформленню роботи);

в) закріплення результатів роботи:

- формування навичок за допомогою вправ;

- попередження інтерференції та навчання переносу раніше засвоєних навичок у нові умови роботи.

4. Організованість учнів

- а) аналіз рівня розумового розвитку, ставлення до учіння та особливостей самоорганізації окремих учнів (по можливості);
- б) які групи учнів за рівнем навчованості виділяє вчитель та як він поєднує фронтальну форму роботи з груповими та індивідуальними формами учбових занять;

5. Врахування вікових особливостей учнів.

- як враховуються вікові особливості учнів на всіх етапах уроку: у визначенні мети та стилю уроку, в організації пізнавальної діяльності учнів, в реалізації диференційованого підходу до учнів.

Зразок оформлення психологічного аналізу уроку

Дата спостереження _____ Клас _____
Предмет _____ Тема _____
Вчитель _____

Аналіз спостережень

(короткий зміст спостережень

згідно плану психологічного аналізу уроку)

1. Психологічна мета уроку
2. Стиль уроку
3. Організація пізнавальної діяльності
4. Організованість учнів
5. Врахування вікових особливостей

ПЛАН ПСИХОЛОГІЧНОГО АНАЛІЗУ ВИХОВНОГО ЗАХОДУ²

1. Формування мотивів та звичок

- а) Які мотиви поведінки формувалися?
- б) Як враховувалися специфічні умови формування відповідних мотивів (інтересів, намірів, ідеалів)?
- в) Як враховувалися загальні умови формування мотивів поведінки?
- г) Яку діяльність здійснювали учні, готуючись до виховного заходу?
- д) Які умови для формування звичок були створені в ході організації діяльності учнів?

2. Врахування вікових особливостей учнів

Аналізуючи проведене з учнями заняття, слід встановити:

- а) Чи сприяло воно розвитку пізнавальних інтересів школярів?
- б) Чи мало характер суспільної спрямованості?
- в) Які позитивні звички виховувалися у школярів?
- г) На яких засадах будується виховна робота: має вона авторитарний характер або проводиться з врахуванням ініціативи та самостійності учнів?
- д) Чи ефективно використовувалися ігрові форми?

3. Врахування психологічних особливостей колективу

- а) Як при організації виховної роботи враховується рівень сформованості колективу: організаційна, психологічна єдність, спрямованість групової діяльності?
- б) Які заходи були вжиті для підвищення рівня організаційної, психологічної єдності, для розвитку колективної спрямованості діяльності?
- в) Чи враховувались при розподілі доручень міжособистісні відносини в класі?
- г) Чи є лідер класу офіційно обраним керівником?
- д) Які відносини офіційних лідерів з іншими учнями? Як це відображається на проведенні позакласної роботи?
- е) Яким був емоційний стан класу на момент проведення групового заходу і як це було враховано? Що було зроблено для зміни емоційного стану на краще?
- е) Чи сприяла позакласна робота формуванню згуртованості колективу і як це проявлялось?

4. Врахування індивідуальних особливостей учнів

---

² Там само.

- а) Які індивідуальні особливості учнів проявились найбільш яскраво та які з них виявились домінуючими?
- б) Які індивідуальні особливості учнів були враховані і як це здійснювалось?
- в) Якою мірою діяльність учня та виконувана ним роль сприяла формуванню його особистості?
- г) Які завдання слід визначити щодо подальшого формування особисті учня?

5. Психологічні особливості вихователя та його діяльності

- а) Які риси характеру вихователя сприяли проведенню виховної роботи, а які заважали?
- б) Які педагогічні здібності проявились при проведенні виховної роботи?
- в) Як проявлявся педагогічний такт вчителя? Чи були випадки нетактовної поведінки?
- г) Сприяв чи заважав психічний стан вихователя проведенню виховної роботи і чому?

Зразок оформлення психологічного аналізу виховного заходу

Дата спостереження _____ Клас _____
Форма позакласного виховного заходу _____
Тема _____ Вчитель _____

Аналіз спостережень

(короткий зміст спостережень згідно плану психологічного позакласного виховного заходу)

1. Формування мотивів і звичок
2. Врахування вікових особливостей учнів
3. Врахування психологічних особливостей колективу
4. Врахування індивідуальних особливостей учнів
5. Психологічні особливості вихователя та його діяльності

**СТРУКТУРА ЗВІТУ
ПРО ПРОХОДЖЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ (ПРОПЕДЕВТИЧНОЇ)
ПРАКТИКИ**

Основні складові звіту:

- база і терміни проходження навчальної практики;
- відомості про виконання завдань навчальної психологічної практики;
- зазначити вміння і навички набуті та вдосконалені у процесі виконання завдань практики;
- висловити враження про проходження практики та сформулювати пропозиції щодо організації навчальної (пропедевтичної) практики.

ЗРАЗОК
ОФОРМЛЕННЯ ТИТУЛЬНОЇ СТОРІНКИ
ЗВІТНИХ МАТЕРІАЛІВ НАВЧАЛЬНОЇ (ПРОПЕДЕВТИЧНОЇ) ПРАКТИКИ

Рівненський державний гуманітарний університет
Психолого-природничий факультет
Кафедра загальної психології та психодіагностики *або*
Кафедра вікової і педагогічної психології *або*
Кафедра практичної психології та психотерапі

Звітні матеріали навчальної (пропедевтичної) практики

Підготувала здобувачка 2 курсу
ОС «бакалавр» за ОПП «Психологія *або*
(«Практична психологія»)
зі спеціальності 053 Психологія групи _____
денної (заочної) форми навчання

_____
(прізвище, ім'я, по батькові)

База практики: _____

Термін практики: _____

Методист практики: _____

Рівне 20__